

UVOD

Istorijski oblici razvoja porodice

Sa razvojem društva i promenama u društvenoj strukturi, koje su izazvene razvojem proizvodnih snaga i produkcionih odnosa, nastajali su i smenjivali se pojedini oblici porodičnog života, od najprimitivnijih do savremenih. Smatra se da su određeni oblici porodičnog života postojali još u periodu divljaštva. Morgan je na osnovu rezultata svojih istraživanja, naveo sledeće osnovne oblike porodice: promiskuitet, porodica krvnog srodstva, porodica punalua, porodica parova (sindijazmički oblik porodice) i monogamna porodica.

Polazeći od Morganove evolucionističke teorije, Engels je utvrdio tri osnovna oblika braka i porodice: a) grupni brak, koji odgovara periodu divljaštva; b) brak parova (sindijazmički brak), koji odgovara periodu varvarstva i c) monogamni brak, dopunjen brakolomstvom i prostitucijom, koji odgovara periodu civilizacije. Na nižem stepenu divljaštva ljudi su živeli u hordama. U njima nisu postojali izdiferencirani porodični odnosi, pa je čitavo društvo predstavljalo istovremno i jednu porodicu. Pretpostavlja se da je tada vladao promiskuitet, opšta sloboda polnih odnosa. Svaka žena je pripadala svakom muškarcu, a deca su bila zajednička. Morgan smatra da se iz ovog stanja nereguliranih polnih odnosa vrlo rano izdiferencirala takozvana „porodica krvnog srodstva,,. U njoj je vladao princip endogamije – polni odnosi su dozvoljeni samo unutar te grupe, ali ne i izvan nje. I dalje, bračni odnosi su ostvarivani po generacijama – svi dedovi i babe u okviru porodice međusobno su muževi i žene. Takav je slučaj i sa njihovom decom – očevi i majke, koji čine drugi krug supružnika a njihova deca treći krug supružnika. Znači zabrana počinje da važi samo po vertikalnoj liniji – roditelji i deca. Iz ovoga nastaje novi oblik porodice - „punalua”. I ona je oblik grupnog braka ali za razliku od prethodnog, koji se zasniva na principu endogamije, ovaj se zasniva na principu egzogamije. Ovde postoje dvostruka ograničenja: zabrana bračnih veza između krvnih srodnika po vertikalnoj, ali i po horizontalnoj liniji. Tako se sada grupa muškaraca iz iste generacije jednog roda imala za suprugu grupu žena iz drugog roda ili plemena, ali iste generacije. Sva braća jednog roda su zajednički muževi sestara drugog roda. One se sada nazivaju intimne prijateljice, „punalua”. Ta novoostvorena grupa naziva se rod (gens) ili klan. S obzirom na ovakve odnose, nije se znalo ko je otac detetu, ali se sigurno znala majka, pa je potomstvo određivano preko ženske strane. U tom periodu žena je bila glavni činilac i u biološkom produženju vrste i obezbeđenju ekonomskih uslova života. Taj period se zove zato „matrijarhat”.

Iz ovog oblika grupnog braka postepeno se diferencira i izdvaja brak parova. Još u grupnom braku počelo je da dolazi do izdvajanja pojedinih parova, tako da su se odnosi održavali, na početku sve češće, a kasnije, gotovo isključivo, između jedne iste žene i jednog istog muškarca. Tako je veza između jednog muškarca i jedne žene postajala sve čvršća, na štetu grupnog braka. Međutim, čvrstina i isključivost te veze nikada nije bila potpuna, bar što se tiče muškaraca. Oni su pored glavne žene mogli da poseduju i konkubine (žene drugog ranga). „ Na ovom stepenu jedan muškarac živi sa jednom ženom, ali tako da poligamija i prigodna neverstva ostaju pravo muškarca, dok se od žene za vreme trajanja zajedničkog života zahteva najstrožija vernost i njeno se brakolomstvo

okrutno kažnjava. Bračna veza se obostrano lako raskida i deca pripadaju i dalje, kao i do sada samo materi.”

Sa promenama u privrednom životu menjaju se i oblici porodičnog života. Kada se sa skupljačkog načina privređivanja prešlo na zemljoradnju i stočarstvo, porasla je uloga muškarca. Sa matrijarhata prelazi se na patrijarhat. Tako nastaje i tzv. Većinska porodica ili patrijarhalni klan. Tada je muškarac prigrabio – kako piše Engels- kormilo u kući, žena je bila lišena svog dostojanstva, pođarmljena, pretvorena u robinju i prosto oruđe za rađanje dece. Muškarac je i dalje pored jedne žene mogao da ima i druge. Ovaj oblik porodičnih odnosa trajao je jako dugo.

Na višem stupnju varvarstva, koji predstavlja uvod u civilizaciju, dolazi do stvaranja monogamne porodice. Oblici te porodice su se vremenom menjali. I dalje će se menjati. Postoje neke zajedničke karakteristike za sve oblike monogamne porodice koja se obično deli na: patrijarhalnu monogamnu porodicu, savremenu monogamnu porodicu i socijalističku monogamnu porodicu.

Monogamna porodica nastaje i egzistira na privatnoj svojini, odnosno, kako Engels piše- ona je prvi oblik porodice koja se zasniva ne na prirodnim, već na ekonomskim uslovima, na pobedi privatne svojine nad prvobitnom, iskonskom zajedničkom svojinom. Dominaciju u njoj ima nosilac privatne svojine – muškarac. Ona postoji od nastanka civilizacije do danas, a smisao joj je da zaštiti privatnu svojinu i da obezbedi rađanje dece sa neospornim očinstvom, koja će naslediti porodičnu imovinu. Iz te ekonomske nejednakosti nastala je pravna i moralna nejednakost – jedan moral za muškarca, a drugi za ženu.

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI, DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com